

31.8.2017

Sosiaali ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin lausunto ”Ehdotuksesta Sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi ionisoivasta säteilystä”

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä on suppea verrattuna aiempaan Sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen säteilyn lääketieteellisestä käytöstä, koska paljon aiemman asetuksen asioista on näköjään siirtynyt valtioneuvoston asetukseen. Sen sijaan laajasisältöisiä ja osaltaan vaikealukuisia ovat asetuksen liitteet 1, 3, 4 ja 5. Asetuksella säädetään Euroopan unionin direktiivi kansalliseksi lainsäädännöksi, joten asetustekstien pitää tietenkin olla direktiivin mukaisia.

Yksittäisiä useilta henkilöiltä saatuja kommentteja asetuksen eri kohtiin:

Asetus 5 §

... **vastaavan** säteilyturvallisuusasiantuntijan tai –vastaavan
Ensimmäinen vastaavan-sana pitäisi ilmeisesti poistaa, ei kai ole erikseen vastaavia säteilyturvallisuusasiantuntijoita tai vastaavia säteilyturvallisuusvastaavia. Selkeämpi lause olisi myös:
.... säteilyturvallisuusasiantuntijan tai **säteilyturvallisuusvastaavan**

Asetus 8 §

Selvyyden vuoksi olisiko syytä korostaa:
... tiedot ionisoivasta säteilystä ja sen **fysikaalisista ja biologisista** vaikutuksista ...

Asetus 9 §

Liitteen 5 taulukossa ei ole mainittu ryhmässä ”Terveydenhuollon röntgentoiminta, hammasröntgentoiminta, eläinröntgentoiminta” mahdollisesti säteilyturvallisuusvastaavana toimivan fyysikon täydennyskoulutusvaatimusta. Tarkoittaako tämä, että näissä toiminnoissa säteilyturvallisuusvastaavana toimivalle **fyysikolle** riittää täydennyskoulutuksena ainoastaan tässä asetuksen pykälässä mainittu **10 tuntia 5 vuoden aikana**.

Kun säteilyturvallisuusasiantuntijana tai lääketieteellisen fysiikan asiantuntijana toimivan on lisäksi saatava säteilysuojelukoulutuksen täydennyskoulutusta vähintään 20 tuntia viiden vuoden aikana, hänen ei enää säteilyturvallisuusvastaavana toimiessaan tarvitse tuota seuraavan kohdan 10 tunnin lisäkoulutusta.

Asetus 12§ ja 13 §

Asetuksen perusteluissa on lause ”Suurimman riskin toimintaan kuten sädehoitoon tehtäisiin edelleen ulkoisia auditointeja **viiden** vuoden välein.” Tätä aikaraja ei asetusehdotuksessa kuitenkaan ole sisäiselle eikä ulkoiselle kliiniselle auditoinnille. Asetusehdotuksessa sisäinen kliininen auditointi on tehtävä neljän vuoden välein ja ulkoinen kliininen auditointi on tehtävä kuuden tai kahdeksan vuoden välein riippuen lääketieteellisen altistuksen luokasta (luokka 1 tai luokka2).

Asetus 17 §

Lisäys: Viitearvo **väestölle** saa olla enintään kymmenen millisieverttiä vuodessa .. (väestö näkyy nykytekstissä vain asetuksen pykälän nimessä).

LIITE 1

Taulukko 1. Säteilyturvallisuusasiantuntijan säteilysuojelukoulutuksen osaamisvaatimukset

Säteilysuojelukoulutuksen osaamistavoitteiden taso:

.... (Säteilyturvallisuusasiantuntija) .. viestii hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle **äidinkielellään**.

Onko siis tarkoitus että viestiminen tapahtuu säteilyturvallisuusasiantuntijan äidinkielellä oli se mikä tahansa, vai yleisön äidinkielellä, että asia tulisi ymmärretyksi? Jälkimmäisessä tilanteessa pitäisi kai olla yleisölle **heidän äidinkielellään**.

Työkokemus

Terveystieteiden ja eläinlääketiede:

Vähintään kahden vuoden työkokemus säteilyn käytöstä ja säteilysuojelutehtävistä terveydenhuollossa ja eläinlääketieteessä.

Määritelläänkö jossain tarkemmin miten työkokemus voi /pitää jakautua terveydenhuollon ja eläinlääketieteen kesken? Olisi varmaan tarpeellista määritellä.

OSAAMISTAVOITTEET 2: Ymmärtää säteilyn mittausmenetelmät ja säteilyaltistuksen **kokeelliset** ja laskennalliset määrittämenetelmät.

Kokeelliset voidaan ehkä ymmärtää vasta kokeiltavana oleviksi menetelmiksi (?), olisiko sittenkin **mittaukselliset (?)** tässä yhteydessä parempi.

LIITE 3. Kohta OSAAMISEN TASO

Kirjoitusvirhe: Hammasröntgentoimintaan perusterveydenhuollon tavanomaisiin **natiiviröntgen-**tutkimuksiin ja eläinröntgentoimintaan ...

LIITE 4 (Taulukko 1.2.)

OSAAMISEN TASO

Sairaalafyysikko Tekee itsenäistä ja luotettavaa tieteellistä tai **taiteellista (?)** ja ammatillista tutkimusta.
Röntgenhoitaja ... toteutuksiin, joita vaaditaan erikoistuneella ammatti-, tieteen-, tai **taiteen(?)** alalla.

Tuleekohan nämä jotenkin EU:n direktiivin yhteydessä paljon käytetyistä englanninkielisistä termeistä knowledge & skills = osaaminen/tieto & taito -vaatimuksista? Silloin taiteellinen pitäisi olla taidollinen ja tieteellinenkin ehkä pitäisi silloin olla tiedollinen.

LIITE 6.

RAJATUN RÖNTGENTUTKIMUKSEEN LÄHETTÄMISEN EDELLYTTÄMÄ LISÄKOULUTUS

OSAAMISTAVOITTEET

4. Kuvantamistutkimuksiin liittyvä osaaminen: säteilyturvallisuus, kuvantamismenetelmät, **AFY** ym.

Mitä tarkoitetaan AFY :llä?

Toimeksi saaneena,

Simo Hyödynmaa, ylifyysikko
Kuvantamiskeskus- ja apteekkiliikelaitos
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Kommentteja antaneet henkilöt: Päivi Laarne, Mika Kapanen, Pasi Korkola, Irina Rinta-Kiikka